

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

З В І Т
про результати відвідування
ІЗОЛЯТОРА ТИМЧАСОВОГО ТРИМАННЯ № 1
Головного управління Національної поліції
в Чернівецькій області
(вул. Головна, 24 м. Чернівці)
12.09.2023

Чернівці, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», групою НПМ 12.09.2023 здійснено відвідування ізолятора тимчасового тримання № 1 Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області.

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Ісопенко Ірина Юльянівна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області (керівник групи НПМ);

Пітей-Маляр Аліна Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Лопачук Віктор Миколайович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Вольська Вікторія Валеріївна – представник громадської організації.

Ізолятор тимчасового тримання № 1 Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області (далі – ізолятор, ІТТ) знаходиться за адресою: вул. Головна, 24, місто Чернівці, Чернівецька область. ІТТ розміщений в окремій триповерховій будівлі при управлінні поліції.

Ізолятор має 5 окремих камер (*фото 1, 2*) та розрахований на одночасне утримання 20 осіб.

В ІТТ є інші допоміжні приміщення, зокрема: кімнати для проведення слідчих дій, побачень, зберігання особистих речей утримуваних, підігріву їжі, душова, чергова частина, кімната персоналу і керівника, тощо. В ІТТ наявний прогулянковий двір (*фото 3, 4, 5*).

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 26.10.2021 під час якого були виявлені наступні порушення та недоліки:

- неналежний рівень природного та штучного освітлення в камерах;
- відсутність гарячого водопостачання;
- відсутність можливості утримуваним особам власноручно відкривати вікна для провітрювання камери;
- відсутність у ІТТ кімнати для проведення медичного огляду і зберігання особистих речей утримуваними особами, тощо.

У зв'язку з цим було **рекомендовано:**

Національній поліції України опрацювати питання щодо фінансування ІТТ № 1 Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області, для приведення його приміщень у відповідність до національних і міжнародних стандартів, а також розроблення та видання нормативно-правового механізму

затвердження норм забезпечення осіб утримуваних в ІТТ на кожного із затриманих постільними речами, одягом і взуттям, столовими приладами, милом, миючими, особистими гігієнічними засобами, тощо;

Головному управлінню Національної поліції в Чернівецькій області вжити заходів щодо забезпечення контролю за усуненням виявлених порушень;

Ізолятору тимчасового тримання № 1 Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області вжити заходів щодо приведення умов тримання в ІТТ відповідно до встановлених вимог та усунути виявлені недоліки.

Надані рекомендації практично у повній мірі виконані, завдяки проведеному у 2022 році ремонту будівлі ІТТ та його приміщень.

У день відвідування в ІТТ перебувала 1 повнолітня особа чоловічої статі, яка затримана слідчим поліції 11.09.2023 та цього ж дня їй повідомлено про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень передбачених частинами 3 і 4 статті 358 Кримінального кодексу України. Протокол затримання особи і повідомлення про підозру містяться при матеріалах справи.

Під час спілкування з утримуваною особою з питань викладених у Методичних рекомендаціях, скарг на незадовільне поведження з боку працівників установи, умов і підстав утримання, харчування, тощо – не надходило.

Незаконно утримуваних осіб в ІТТ на час відвідування не виявлено.

Відповідно до пункту 10 Мінімальних стандартів правил поведження з в'язнями, Європейських пенітенціарних правил (рекомендація № R (2006) 2 Комітету Міністрів держав-учасниць) приміщення, якими користуються ув'язнені, повинні відповідати всім санітарним вимогам, при цьому належну увагу слід звертати на кліматичні умови, особливо на кубатуру цих приміщень, на мінімальну площу, на освітлення, опалення та вентиляцію.

Під час відвідування групою Національного превентивного механізму ІТТ №1 Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області встановлено, що місце несвободи зазнало суттєвих змін.

Внаслідок проведеного в минулому році капітального ремонту будівлі та приміщень ізолятора, умови утримання осіб стали наближені до сучасних європейських вимог, їх санітарний і технічний стан суттєво покращився.

Співставляючи дані про кількість ліжкомісць у камерах тримання з вільною житловою площею (4 кв.м./особу), порушень мінімальних вимог щодо норм такої площі не виявлено.

Температурний режим на момент перевірки становив 23-24 градуси по Цельсію.

Приміщення ІТТ та кімнати для тримання осіб обладнані опаленням. Вентиляція (прівітрювання) здійснюється за допомогою автоматичного (дистанційного) відкриття вікон із самої кімнати.

У камерах є окремих санітарний вузол, умивальники до яких підведена холодна та гаряча вода, столи і лавки.

Встановлена в ІТТ для запобігання порушенню прав людини система «Custody Records» забезпечує контроль за процесом поміщення, перебування і діями всіх осіб в ізоляторі.

Кожне камерне та інші приміщення, місця загального користування обладнані кнопкою виклику персоналу ізолятора, з метою негайного встановлення контакту. Вибірковою перевіркою встановлено, що система виклику персоналу ізолятора перебувала у справному стані.

Відвідуванням приміщень душових встановлено, що право утримуваних осіб на приватність забезпечується (*фото 6*).

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права осіб з інвалідністю, (передбачені Конвенцією про права осіб з інвалідністю, ратифікованою Законом України №1767-VI від 16.12.2009).

Оцінюючи доступність будівлі та приміщень ІТТ для маломобільних груп населення, моніторинговою групою виявлено окремі порушення будівельних норм стандартів та правил. Зокрема, у порушення вимог ДБН України В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди «Інклюзивність будівель і споруд»», при вході до будівлі ІТТ та окремих її приміщень відсутній пандус; камери та інші приміщення не пристосовані для осіб з обмеженими можливостями, у тому числі, які мають вади зору (відсутні поручні, покажчики шрифтом Брайля, тощо) (*фото № 7*).

Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини).

Статтею 48 Конституції України визначено, що кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 червня 1992 року № 336 «Про норми харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Національної поліції» затверджені норми харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Національної поліції; норми заміни харчових продуктів і порядок їх застосування.

Вказана постанова Уряду окрім норм харчування для загальної категорії осіб, передбачають дещо інше меню добового харчування в ІТТ органів Національної поліції для осіб, які постраждали від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

Встановлено, що 13.02.2023 між Головним управлінням Національної поліції в Чернівецькій області та ФОП Вітвіцьким В.О. укладений договір про надання послуг з громадського харчування (сніданок, обід та вечеря), додатками до якого

визначені назви продуктів, їх кількість, вага, тощо, якими забезпечується ув'язнена особа.

Умовами і додатками до договору передбачено виключно харчування за Нормою №3 для загальної категорії осіб на одну добу, які тримаються у ІТТ Національної поліції.

Зазначеною Угодою не визначено і не затверджено норми харчування для окремих категорій осіб, які постраждали від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС (Норма №7).

Не передбачають умови договору і питання заміни харчових продуктів для осіб, які тримаються в ізоляторах тимчасового тримання Національної поліції відповідно до додатків № 2 і пункту 8 додатку № 3 постанови Кабінету міністрів України від 16 червня 1992р. № 336 «Про норми харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Національної поліції».

Наслідком укладення такого правочину є порушення права особи на гідні умови тримання, достатнє і належне харчування та ст.11 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, яким визначено право кожного на достатній життєвий рівень для нього і його сім'ї, що включає у тому числі достатнє і належне харчування.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Головному управлінню Національної поліції у Чернівецькій області:

1.1. Вжити заходи щодо забезпечення доступу до будівлі, приміщень ізолятора тимчасового тримання № 1 Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області та їх обладнання інформаційними елементами та конструкціями відповідно до вимог ДБН України В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди «Інклюзивність будівель і споруд»»;

1.2. Привести умови договору від 13.02.2023, предметом якого є надання послуг з громадського харчування в ІТТ у відповідність до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 16 грудня 1992 року № 336 «Про норми харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Національної поліції» та передбачити закупівлю послуг, складання і заміни меню для всіх категорії осіб.

До звіту додаються наступні документи та матеріали:

Фотознімки отримані за результатами відвідування ізолятора.

**Керівник групи НІМ,
представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини
у Чернівецькій області**

Ірина ІСОПЕНКО

Додатки до звіту
Фото 1

Фото 2

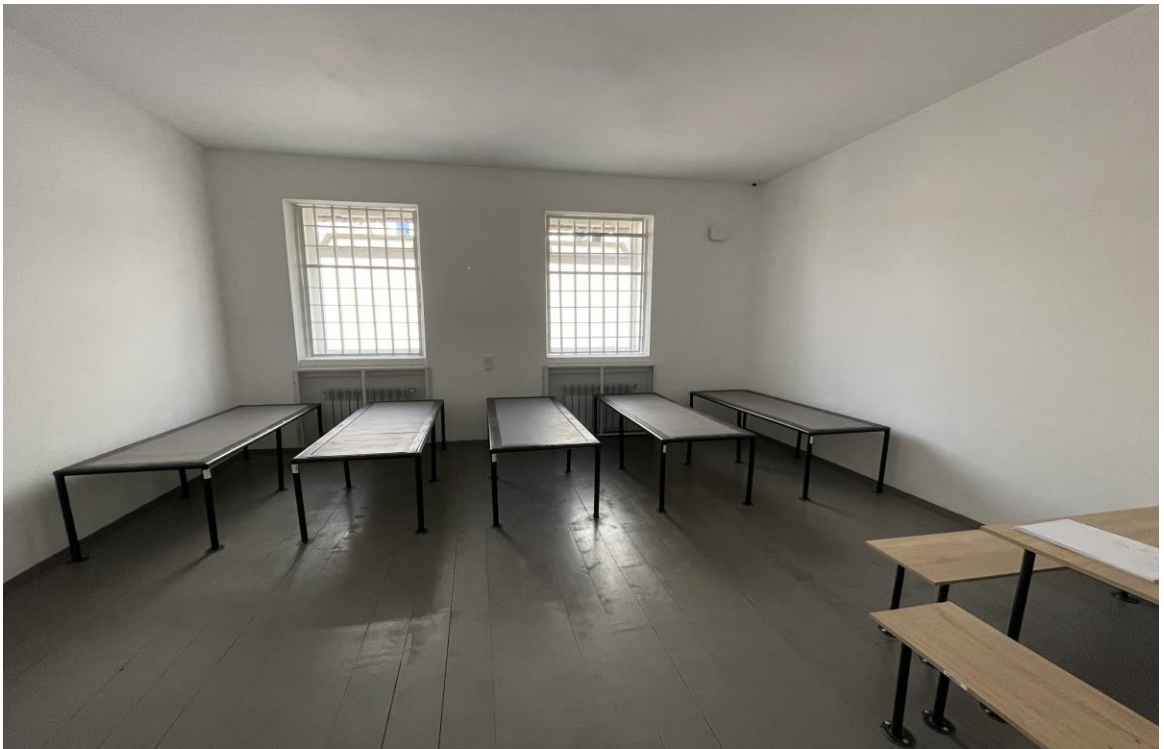

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 6

